

SENMANARI POPULAR, HUMORISTICH Y LITERARI

DONARÀ UNA LLISSÓ CADA DISSAPTE

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

Carrer de Fontanella, núm. 5, entresol, 1.ª; Barcelona

Número solt 5 céntims. — Atrassats 10 céntims.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Barcelona: semestre, 2 ps. un any, 3 ps.—Fora: semestre, 2'50 ps. un any, 4 ps.

LLAMPECHS.....

—¡Ay carat! aquesta *jupa*
no sembla feta per mí!....
¿Será llarga la casaca?....
¿Seré jo massa petit?....
¡Votavant!
per servir de *ninot*, soch massa gran.

—Abans, era de Don Carlos;
després, rabiós integrista;
ara soch d' en *Polavieca*
pro, vergonya no 'n tinch mica.
¡Ay vatúa!
vaig á lligar dos moscas per la cúa.

¿SOM CATÓLICHS?

III Y ÚLTIM

Es inútil que diguin dels carlins lo que vulguin, aquestes quatre dotzenas de catòlics liberals, ab aplauso ó no de certs eclesiàstichs. A aquests salvarém, si podém, de las garrotadas dels lliurepensadors, quan siga ocasió y hora, que no tardará gaire.

Pro, consti ara y sempre, que tot sacerdot que *no tingui color polítich de veritat*, tindrà sempre als carlistas á son costat per defensarlo de cualsevol atropello de que sia víctima, especialment en temps de revoltes y de guerra; los sacerdots *anticarlistas*, los hi tindrán també, pero no 'n son meixadors. Nosaltres compremem que hi haigi sacerdots *no carlistas*, pero *anticarlistas*, no. Per serho, es necessari que sigan desagrahits, que olvidin, que passin per alt aquellas paraulas de la memorable carta de Lleó XIII á Don Carlos, de la que anotém lo següent párrafo: «Qualsevols que sigan los designis de la Providencia pera 'l pervindre, ningú podrá jamay arrebatavos, la gloria de haver defensat la Relligió en los camps de batalla» y hasta es necessari que no tinguin instint de conservació.

¿Si hasta per just interés propi no deuria combatre'ns!

Y hasta m' atreveixo que per deber.

Y si no, provas *al canto*.

Suposém per un moment que 'ls elements carlistas se retrahuen, (suposemho) del camp catòlich ó de la Iglesia, millor dit. ¿Quíns hi quedarian sino donas y quatre impolítichs?

¿Qué quedaria de la Joventut Católica, Asociación de Catòlics, dels Miquels, de las Conferencias de Sant Vicens de Paul, de la adoració Nocturna, dels Lluisos y Centres morals y demás societats catòlicas, que á Barcelona tenen acaparada la propaganda catòlica?

¿Volén fer lo favor de dirme 'ls párrocos de Barcelona, y de tot arreu de Catalunya, si 's separessin los carlistas ¿de qué farien manegas? ¿Cóm farien funcions relligiosas? ¿Qui donaria limosnas per missas? ¿Qui ompliria las iglesias de fiels?

¿Farán lo favor de dirme si, quan el Srs. Bisbes, y 'ls párrocos, etc., volen celebrar una solemnitat relligiosa, y no 's volen exposar á un fiasco, no han de acudir als elements carlistas? ¿Qui nutreix las peregrinacions y romerías?

¿Vamos, vamos! se necessita una mica massa de desenvoltura per atacar als carlistas en el terreno catòlich.

Aquí á Barcelona hi ha catòlics d'altura, molt amichs de las altas dignitats de la Iglesia, y en ma vida els he vist portar un blandó á la mà per aquests carrers, ni un día á las Conferencias, ni una nit devant del Stm. Sagrament; pero els he vist plens de creus sentats al presbiteri un día de gala, ó en una consagració.

A Missa á fé 'l maco, sí; á pregar á Deu desde un reonet, may.

Pero, com que vaig dir al principi que 'ls sacerdots me mereixían, tots, tota classe de respectes, plego, deixant sentat, aixó sí, que ben aviat, si Deu ho vol, tots los capellans, carlistas y no carlistas, se recordarán, en la missa, ab lo zel que distingeix al clero espanyol, de nostre august Quefe D. Carlos de Borbón, que complirà sa paraula, pera gloria de la Relligió y profit de nostra Patria.

Y prou.

SAID.

CATALANISTAS Y CARLINS

V

Per tota contestació nos diu la *Nació Catalana* que «la autonomía económica y administrativa may ha sigut ni aquí ni en lloch la autonomia política», cosa que no hem dit jamay, sent per lo tant castells al aire las consecuencias que d' aquí 'n treu.

Deyem que hi ha tres classes de *centralisació*: económica y administrativa, política y jurídica y aquella que representa als llassos entre las distintas regions (monarquía, ejército, marina, tractats de comers, contribució proporcional, etc.)

Los carlins rebutjém las dos primeras centralisacions, pro afirmém la tercera, y la *Unió Catalanista*, al establir lo mateix, no ha fet més que copiar nostre programa.

Aixó es parlar clar y sense embuts; y ab aixó sol, es provan dos cosas: que 'ls catalanistas defenen lo mateix programa autonómich que 'ls carlins y que *La Nació*, al combatre la tercera

classe de centralisació, no es catalanista, sino separatista.

Alló de tractar á n' en Savalls de criminal, cabecilla, deshonor, etc., no més proba que no sabían qué contestar á nostres arguments. ¿Com si 'ls fets d' un particular, y en temps excepcionals, provessin res contra sas ideas, que 'son las de son partit! A la Assamblea catalanista de Manresa, á la de Reus y 'm sembla que á la de Girona; hi assistí, y pronunciá valents discursos autonomistas, un fabricant molt conegut á Barcelona, carlista, si no vaig errat, al any 72, y avuy catalanista ferm y masó dels més granats. Aneu á molts pobles de Catalunya y vos fareu creus de lo que d' ell vos contan. Es, en lo privat, un sach de vicis y escándols; y públicament un verdugo de sos mils de trevalladors, un veritable *escanya-pobres*. Y aquest, en las Reunions catalanistas, fá sos discursos sobre *la trista situació del pobre*, sobre *la pobresa de nostre poble*, sobre *los llacrosos del govern*, etc. Y á pesar de ferho en temps normal, ¿dirém que 'l seu partit no defensa aixó ó alló; es més, dirém que ell no es autonomista y protector de la producció nacional, perque ab sos actes no fá més que deshonorar á Catalunya, si á la Patria poguessen deshonorarla las malifetas d' un fill criminal?

Que nostra premsa está escrita en castellá; que respectém en nostra organizació la divisió provincial; que votém per districtes catalans á fills d' altres regions; que doném als forasters lloch de confiança; que cap carlista es pren la pena de escriurer sos llibres en catalá...; es veritat, amiga *Nació*, pro entengui que la premsa no es fi, sino medi; que lo mateix li diria de lo de las provincias; que, segons los mateixos catalanistas, tot castellá, francés, etc., pot obtenir carrechs á Catalunya, si está naturalisat en ella.

Y no obstant eixas rahons, que provan lo poch fonamentat dels *carrechs* que 'ns fá 'l periódich catalanista, sápigam que deplorém ab tot lo cor certs procediments y certas cosas, que no concretarém, ja perque ja sabrá *La Nació* á que 'ns referím, ja perque sens disciplina, que es la forma, los nervis d' un partit, no 's vá pas enloch.

Veritat que una vegada, cuant la candidatura del Sr. Permanyer, anárem contra 'ls catalanistas; pro ja saben ells que 'ls que perderen las eleccions foren los catalanistas mateixos, que 's portaren allá ab tant poch *tacto* que feya fástich.

Allá, en nom de la *Unió Catalanista*, es feren manifestacions racionalistas y s' explicaren opinions condemnadas per l' Iglesia, sens que 'l president (catalanista) protestés, ans al contrari, felicitant coralment al orador. ¿No sabían ells que 'ls carlins demunt la Patria posan á Deu? Veritat que, sense aquellas manifestacions heréticas, los federals no votavan al candidat catalanista; pro aixó prova que 'ls federals, ans que autonomistas, son racionalistas. S' hagués presentat el Sr. Permanyer com autonomista, y *mes més*; hagués callat sobre las cuestiones relligiosas, y los carlins l' hagueren votat en pés, puig hauría merescut los nostres vots lo sabi catedràtich.

A més que ni 'ls federals, á la fi, varen votar-lo, pues devant las exigencias dels propietaris, res digué en Permanyer de la *rebassa morta*, veritable qüestió social en aquell districte; y aquest fou lo segon pasteleg dels catalanistas: sacrificar al poble pels cacichs, devant la amenssa d' aquets de no votar al catalanista, com parlés de la *rebassa*. Y notis que no digueren res sobre aquesta qüestió capitalissima en aquella comarca del Panadés quan parlaren pels colsos sobre cosas impertinents, com la llibertat de *cultos*, etc.

Deixis, donchs, *La Nació* de recorts com aquest. Los carlins compliren son deber de ser catòlics ans que autonomistas; y 'ls catalanistas demostraren, ho repetím, no saber de qué se las havían. Més *tacto*, companys; més *política* que dihém avuy.....

Quan té rahó *La Nació Catalana*, es al dir que soch més carlí per lo programa, verdaderament lliberal y democrátich, dels carlins, que per la llibertat de Carlos VII. ¿Per qué no? ¿De quin carlí pot dirse lo contrari?

Catalunya, ma patria, ma dolca patria, qual recort porto sempre dins mon pit, qual engrandiment fascina ma pensa com una ilusió de cel; Catalunya, la que, petit, fou mon bressol; nen encar, l' objecte preferit de mas aficions literarias; jove avuy, la Nació empobrida per qual llibertat dispueto; home demá, l' altar ahont oferiré ma vida, si ab ella puch contribuir á sas prosperitat y autonomia; Catalunya, la Nació poderosa d' un día, conquistadora de Grecia y d' Italia, de Valencia y de Mallorca, del Roselló y cent pobles més, llavors primera potencia del mon, lligada avuy, esclava vil, al carro malehit de la centralisació y l' unitarisme; Catalunya, lo

poble legendari de las centurias mitj-evals, ab sas constitucions sempre admirables, ab sos monarcas democrátichs, ab sas vilas sempre lliures, tiranisada avuy, en aquets temps de lliberalisme y soberanías nacionals, per quatre cacichs sense vergonya y per uns fantasmas de Reys, que regnan y no governan, que cobran y no trevallan; Catalunya, ella ha sigut sempre lo móvil de ma ploma, la més hermosa de mas ideas, lo primer dels meus recorts, la ilusió més acariciada; per ella principalment estich dintre 'l partit carlista, qu' es, á mon entendre, l' únich que pot tornarli aviat sas lleys, sa llengua, sos drets, sa personalitat, y com á consecuencia, son antich engrandiment, son esplendor, sa riquesa y sa llibertat.

El día en que Carlos VII es declarés centralista; el día en que 's borrés del programa carlí las hermosas paraulas: autonomia y llibertat; el día en que pera ser carlí s' hagués de renunciar á la llibertat de la Patria, jo, y tots los carlins en pes, abandonaríam ¿per qué no dirho? al que avuy nos té disposats á obehirlo sens objeccions de cap mena. Pro mentres la democracia sia l' ánima del programa carlista; mentres la autonomia y la llibertat sían, com avuy, dolsas gemmas; mentres la personalitat de las Regions tingan en Carlos VII á un acérrim defensor, carlistas serém y carlistas incondicionals.

Es necessari repetirho: Primer la *Patria* que 'l Rey; pro, si, com avuy, la bandera de la *llibertat* es inseparable de la bandera de la *Patria* ¿pot defensarse á aqueixa, sens fer cas de la primera? ¿Es pot ser autonomista sens ser carlista?

Vetaquí perque som y serém carlins.

VALCARLOS.

CAS VULGAR

Un exministre morí casi repentinament, y sols pe 'l dir de la gent lo varen tenir que obrí. La autopsia li varen fer, y res li varen trobar que fos digne d' alarmar, com se creya de primer. Mes, al obrirli el ventrell, tot lo mon quedá parat, puig li trovaren un gat, una vaca y un anyell, quatre pollastres, un bou ab la cua dreta, un gos, d' anca d' elefant un tros, un caball ben tendre y tou, deu reformas d' ensenyansa, trenta projectes de lley, un mensatge d' Ali-Bey d' africana recordansa, un tocino tot sencer, trenta cascos de sardinas, de conservas, setze tinas y un tiborón ben enter. Cincuenta quatre animals de distintas cualitats (entre ells varios diputats) y membres senatorials. Los metjes, esferehits, y tots plens de admiració, digueren: «Indigestió mortal de tots cinch sentits. Si ell hagués menjat auals, viuria encara avuy día; confessém qu' es malaltia molt propia de lliberals.»

Y aquesta grant veritat fou la llosa sepulcral que á personatge tan alt eternament ha tapat.

R.

CARNIVAL

I

Aquests tres días de Carnaval, no 's poden contar com horas de la vida, son un paréntesis horrible d'impuresas y de crims.

L'home serio y formal que tem, durant l'any, alsar los ulls, ó somriurer al saludar, aquets días ab lo *dominó* sobre 'l cos, y la careta sobre 'l rostre, s'atreveix á tot.

La senyora recatada y pudorosa, subjecte son cos ab robas ridiculas de formas capritxosas, balla, salta, s'emborratxa; del festí vá al escándol, del escándol, tal volta, á la deshonor, perque 'l plaher arrastra, ab l'atracció irresistible del abim.

La careta ho autorisa tot, desde l'acte més repugnant a la broma més descarada.

Pro la careta, es lo més horrible del carnaval, lo més vil, lo més cinich, lo més sarcástich.

Si la broma que 's gasta ó l'acte que s' executa es de bona lley, no 's necessita amagar lo rostre; si, en cambi, pera ferho 's considera necessaria la careta... no deu ferse may, perque ó será l'invent de falsetat, calumnias, ó la revelació de fets repugnants, y ni una cosa ni un altra pot autorisarse ni consentirse, perque las dos cosas son un crim.

La máscara no respecta res, y deuría respectarho tot.

La careta es l'anónim més miserable.

II

Pro 'l Carnaval es lo retrato més viu y patent de la boja humanitat.

En aquesta com en aquell, hi ha molta quincalla que sembla or, molt vici que sembla virtut, molt engany, molta mentida, molta falsetat.

Com se revolcan en impúdich torbellí, al só de llúbriques armonías, mil sers humans, en confusió espantosa, així 's revolcan en la societat las ambicions y las miserias, los somnis y 'ls devanetgs, las concupiscencias y 'ls infortunis.

Aixís com devall de la imperturbable mueca de la careta, uns ulls apagats y sens expresió, rodejats de fondas ulleras moradas, traslluheixen lo cansanci y abatiment que dexa 'l plaher gosat; aixís en la vida real detrás las estúpidas apariencias humanas, se veuen ánimas secas y cansadas, desfulladas y marcidas sens fé ni conciencia, relligió ni Deu.

¡Qué es la vida mes que un ridicul Carnaval; qué es sino una mascarada espantosa!

Pochs guardan son lloch; molts se vesteixen ab lo miserable *similor* de sas dissimuladas ambicions, y ab la careta del descaro penetran en la societat ab lo disfrás, que 'ls hi dona apariencias de lo que jamay han sigut.

Las conveniencias sociales, las exigencias políticas, lo lucro personal, y altres disfrassos mil son los que 's usan en lo Carnaval de las bojerías humanas, de la política, y de l' ambició.

III

Pro 'l contrast es lley de la vida. Tras las bojerías y 'ls devaneigs, venen las penitencias y 'ls dejunis; detrás del pecat, la redempció; detrás los dias del Carnaval, las senmanas de Quaresma.

Al bullici y al escándol, segueix lo silenci y 'l reculliment; al llibertinatje, la penitencia; al vici, la virtut; a lo mundá, lo etern.

Després d' aquesta confusió de vesttis abigarrat, que en munts corruputs s' ostenta en triomf per nostres bulliciosos carrers, vindrán las ordenadas professons, ab sos hàbits negres, en correctas filas, com sortint a purificar lo tacat, com protestant ab son silenci d' aquellas horas d' escandalosa algarabía.

Després de la febre del plaher, la tranquilitat de la pregaria; després dels perfums de las essencias, los aromas del incens.

Lo sant temps de Quaresma resulta posat detrás del Carnaval, per la previsoría Iglesia santa, com una ordre implícita al creyent pera que no oblidí en sas oracions als que sucumbeixen entre 'l remolí infernal dels días del vici, com pera recordar que després de las bojerías de la terra hi ha la justicia de Deu, que després del Carnaval d' aquesta vida, arriba l' home enfront la majestat severa é imponent d' Aquell que 'n definitiva jutja las accions humanas, agermanant los principis de sa incorruptible justicia, ab los impulsos de sa inagotable caritat.

ROGER DE LLURIA.

Lo cert es que ja son enemichs declarats é irconciliables, y que 'ls uns per no sufrir un ridicol devant de las nacions civilizadas y 'ls altres per esperit de independencia, no s' entendrán fàcilment y que hi haurá sanch.

La llástima es que la passivitat de nostres governs siga la causa de que molts germans nostres sigan encara presoners dels tagalos.

Y Deu vulgui que no paguin els plats trencats.

Ja tenim al senyor Coll y Astrell, exdirector de *El Siglo Futuro*, director efectiu de *La Informació*, diari polaviejista.

Que conta com a entusiastas suscriptors al senyor Cardenal Cascajares y al senyor Bisbe de Placencia. La veritat es que té motiu per estar de enhorabona.

Lo catolicisme de 'n Silvela no te preu.

Ha fet ara unas novas declaracions contestant al senyor Castelar, que valen un imperi.

Llegeixin:

"La reacció religiosa, tal como algunos la entienden, no tiene hoy razón de ser.

"El Pontificado se ha puesto en Francia al lado de la república separándose de los legitimistas.

En España mismo y muy recientemente, Su Santidad León XIII, ha dicho que nunca apoyará a los carlistas, si éstos vienen como enemigos del orden."

¡Si haurá quedat tranquil el senyor Silvela després de dir aquestas cosas!

Es clar que 'l Sant Pare, si fossim enemichs del ordre, no 'ns apoyaria, pero com que som una esperansa y una solució, *ens apoyará quan sia hora y ocasió*, sense demanar permís al senyor Silvela, que sols la pó li fa dir aquestas gatadas.

Pro de ximples val més no ferne cas. Ja te prou feyna en *liberalisar* lo catolicisme de 'n Polavieja.

LO TEATRO CATÓLICH.— Hem rebut lo primer número d' un periódich senmanal que porta aquest títol dedicat al foment de la escena católica y que publicará folletins de obras dramáticas propias para societats católicas y Centres morals y recreatius.

Aplaudim de veras a dita publicació, puig no es poch lo profit que pot reportar a la santa relligió la seva obra.

Deu li donga molts anys de vida.

BIBLIOTECA DE BOLSILLO.— Nostre particular amich lo senyor Buxareu, ha publicat lo primer diminut cuaderu d' una serie de cuentets il·lustrats, que per cert valen un Perú. Se titula "¿Por qué se hizo usted massón?"

La idea es bona, y creyém que, sent d' un nostre amich, las alabansas sobran.

Lo felicitem.

DISFRESSA DE «FI DE SIGLE»

A MON ESTIMAT COMPANYY DE GLORIAS Y FATIGAS
JAUME TURÓ Y FONOLL.

¡Festa enrrera Carnestoltes!
¡DSsat y no tornis mSs
que á la gent qu' ara 's disfrassa
ja no 'ls serveixes de res!
S' ha fet moda dur careta
tot l' any per surti al carré;
y ¡ay del pobre que no 'n porta,
com hi ha mont, ja está ben fresch!
Los uns li diuhén ¡tros d' asel!
los altres, qu' es un ximplet;
aixó ho sé per experiéncia,
m' ha passat á mí mateix
perque vull las cosas netas
com ja comprendrán vostés.

Qui no té la cara doble
ja no es amich del *progrés*,
es un llanut, es un tonto,
un atrassat, un..... no ré.
En mitj d' aquest mont de monas,
de micos y *simpanzés*,
los hipócritas van grassos
perque fan tots los papers;
tant de butxí com de víctima,
de rey, fins de..... sabaté,
los respalls saben fer corre
lo mateix que 'ls incencers.

La *veritat* y la *mentida*
s' oposan molt, es ben cert;
donchs, no falta qui somia

ab sa paraula y poder
(ó millor dit, ab sa astucia)
unirlas en llas estret
per sempre com á germanas
ó com marit y muller.
Aqueixa es la gran fal·lera
dels Carnestoltes moderns,
de certs periódichs polítichs,
descabellats, bruts y verts
que per tot arreu escampan
bruticia dels seus femers.
Aixís propagan la peste
y 'l *pel* de ruch va en augment.
Mes tornant á las caretas
y disfrassas d' algún temps
que 'l rey tranquil, Carnestoltes,
deixava á n' als seus parents
perque tots se divertissin
tres días tant solzament;
avuy son cosas inútils
que ningú ha de menester.
La disfrassa qu' ara portan
tots los amichs del *progrés*, (?)
los defensors de *Don Pancho*,
los homes d' ordre y diners,
consisteix ab los adornos
y apariencias del *prudént*:
tipo simpático y guapo,
carregat de cumpliments
que sab fé 'l sant y 'l dimoni
segons lo que li convé,
puig las creencias de l' Iglesia
son, per ell, indiferents.
Per xó diu ab veu molt alta:
«L' home del sigle present
te de portarne careta
si vol seguir la *corrent*.»
¡Festa enrrera Carnestoltes,
désat y no tornis més,
que á las modernas disfrassas
ja no 'ls serveixes de ré!

MATA LLOPS.

COSAS D' ESPANYA

A Barcelona couhen fabas,
pro á Madrit á calderadas.

Els madrilenyens sembla qu' están algún tant alarmats per lo que 'ls está passant d' un quant temps a n' aquesta banda.

Y 'ls periódichs de la Cort no deixan també de mostrarse bastant escandalizats per la mateixa causa.

Lo motiu d' aquella alarma y d' aquest escándol es senzillament perque á Madrit l' un día sí y l' altre també, á qualsevol hora del día y en qualsevol punt de las vías públicas més concurregudas, se cometen ab la més gran impunitat, tota mena de robos y *atracos* en la persona é interessos dels ciutadans pacífichs.

Y ab tanta vergonyosa freqüencia y ab tant gran descaro 's repeteix aquesta funció per aquells carrers, passeigs y plassas (hasta la mateixa *Puerta del Sol* ha sigut teatro d' aytals actes) qu' aixís com fins ara 's deya que, "anant pel bosch, allá hont menos un se pensa li salta la llebra", d' aquí en avant se podrá dir que, "anant per Madrit, allá hont menos un se pensa li saltan..... un parell de *ratas*."

A Barcelona ja 'n passen de cosas; ja se 'n couhen també de fabas; pro á Madrit se veu que de mitx á mitx ens guanyan.

¡Sort que 'l Gobernador te ja estudiat un nou plan de vigilancia, gracias al qual la seguretat personal quedarà (si no m' enganyo) totalment garantida!

**

Si ara preguntém qui té en primer lloch la culpa dels fets del quals fem referéncia, l' un responderá que tot se deu á la miseria gran que hi há, sobre tot en las grans capitals; l' altre qu' aixó es degut á la falta de treballs y á lo difícil qu' es per molts avuy día guanyarse honradament las caixaladas; aquest donará la culpa á las autoritats gubernativas, aquell culpará á n' al Govern que no 's preocupa gens ni mica de la sort del poble; y, en ff, serán molts á n' als quals els semblará que 'ls primers culpables son els agents encarregats del ordre públich, ja que aixó no passaria, si las rondas de vigilancia y la Guardia civil y 'ls polissons y 'ls municipals y 'ls demás dependents de l' autoritat y 'ls agents tots d' ordre públich cumplissin son deber, com deurían.

Nosaltres, empró, no som de cap de las opinions esmentadas. Per nosaltres los verdaders culpables de lo que á Madrit passa som..... jo, tú, aquell, nosaltres, vosaltres y..... tots los espanyols plegats.

A Manila, els nortamericans y 'ls tagalos han comensat á buscarse las pessigollas.
Encara que no duptém que l' Aguinaldo ha rebut de valent, no creyém que 'ls nortamericans haigin alcansat un gros triunfo, com suposan.

Y si á n' algú li causa extranyesa nostre criteri, ja 'ns permeterá que per breus moments ens expliquém.

**

Tots sabém que Madrid es lo niu de motls aucells de rampinya y 'l cau més gros dels vividors polítichs y 'l dipòsit general de sangoneras nacionals.

¿No viuen allí, per ventura, molts senyors qu' anaren á las colonias, sent uns pelats, y retornaren, fets uns ricatxos? ¿No 's rabeijan en un riu d'or molts polítichs qu' alguns anys endarrera no tenian ahont caures morts de miseria? ¿No habitan en sumptuosos palaus molts families, que s' han creat una fortuna á costa d' Espanya y sobre las costellas dels espanyols? Y, en una paraula y per dirho més clá y catalá, ¿no hi han en aquella terra molts personatjes qu' ostentan tot' una regitzella d' honorífichs títols, quan els únichs que per dret propi 's mereixen (y eixos sí que poden aplicarsels ab totes las lletres) sons els de lladres de la nació y explotadors del próxim? ¿Veus-aquí, donchs lo busilis de lo que volém explicar!

Perque aquestas cosas ningú las sab ni las veu tant com els madrilenys: aixís es que s' han dit molts d' aquestos: "aixó de robar es, sens dupte, una gran cosa; perque, segons els exemples qu' aquí tenim á la vista, es un camí en que no hi ha cap trenca-coll y una carrera que sols reporta beneficis y produheix ganancias."

Y racionant d' aquesta manera, molts s' han posat á imitar á n' als polítichs, creguts de que si, robant al engrós, s' arriba á esser un gran personatge, robant á la menuda, bé arribarán també ells d' en mica en mica á esser alguna cosa.

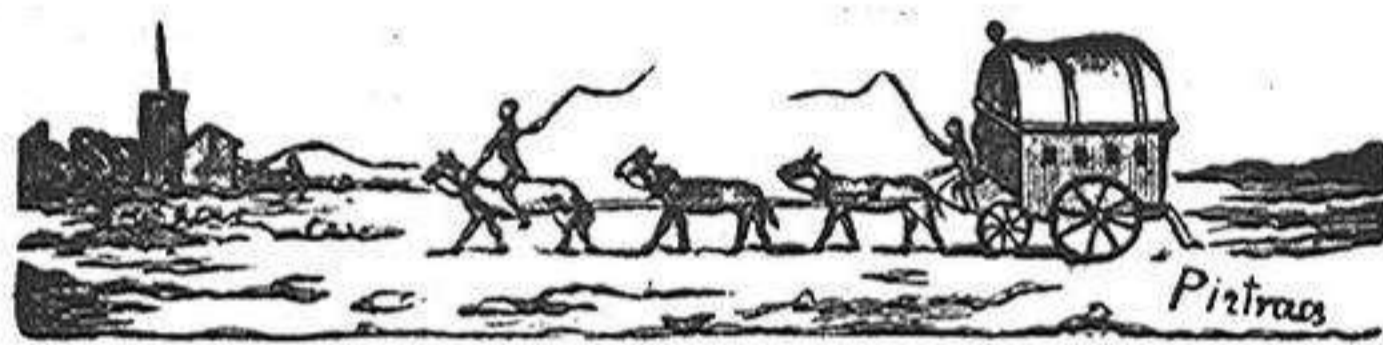
**

Ara bé: si nosaltres, els espanyols, en lloch de per metre que 'ls lladres de la nació portin guants y 's passeijin en cotxe, 'ls fessim portar grillóns ó 'ls passeijessim penjats d' un pal, ¿no es veritat qu' allavors, en lloch de donar els polítichs mal exemple, servirian d' escarment saludable? ¿Serian gayres en aquest cas els madrilenys que s' haurían posat á imitarlos? ¿Lo que ara constituheix una pedra d' escándol no fora alashoras un espill de la severitat de la justícia?

Els espanyols, donchs, tenim la culpa de que hi haigin lladres grossos. Y habentni de grossos, ¿qué té d' extrany que ni haigin de petits? ¿Si 'l guardiá juga á cartas que farán los demás frares?

Aquí, per consegüent, lo que fa falta, pera acabar ab totes aquestas cosas grossas y menudas, es que comensém á fer justícia, pro justícia seca per tothom. ¡Tant de bó qu' avuy mateix ens decidísim á ferho!

LO DEIXEBLE DE MANRESA.

CARTAS DE FORA

Llorens del Panadés, 3 de febrero de 1899.

Estimat Mestre: Ja fa alguns dias que per aquí hi volta un senyorás molt groixut y alt com un sant Pau, va molt á la moda, va d' uniforme, sombrero de copa y extravagant casaca.

Diuen si fa l' os á una María no molt lluny de la població.

A aquest subjecte de la casaca vaig á posar una mica en solfa y tráureli un petit drapet al sol. No li diré pas alló de que no fá guerrero

Aná ab una gran casaca
y sens rals á la butxaca,

sino que li vull dir que 'ls malalts que ell curi, que m'els clavin aquí (al clatell ó allá ahont vulguin.)

Lo que li diré també, es que de curaderos de secá n'hi ha de dos classes: de vius y de tontos.

Y aquí, que, gracias á Deu, no tenim gens de pel al clatell, ha de ser una mica més espavilat si 'ns vol pelá la salut y 'ls diners. S. S. S.

LO FUET MONTANYÉS.

**

Sant Hipòlit de Voltregá 2 de febrero de 1899.

Aymat senyor Mestre: Vaig rebre la seva carta y las dels 8 secretaris d' Ajuntament que m' apellissavan. No tenen

rahó, puig no 'm concixen ni sabian á lo que anava. Son carlins com jo, y un bon carlista no ha de tenir res que li pugui fer abaixar la cara. Jo anava á parlar de la regeneració dels secretaris dolents, no dels secretaris bons que per res la necessitan. Jo lo que volia era parlar del nostre, del nostre secretari, del nostre may ben ponderat secretari á qui deu nostra població un sens fi de milloras, un tal grau de cultura y civilisació que may podrém pagarli.

Es clar que nostre agraument es gran també, tant, que be desitjariam que l' ascendissin y que li donessin la secretaria..... de Vich (si 'ls de Vich no s' enfadessin pel regalo) ó la de Barcelona.

Es una bona intenció. Lo voldriam lluny, ben lluny, no per res ¡ca! sino perque á un altre lloch guanyaria més cuartos y lluhiria més.

Es llástima que un talent aixís se perdi en un poblot en que hi ha uns alcaldes (en general) més burros qu' una sabata.

Pero, en vista de lo insertat en lo *Diario Catalan* sobre la meua carta y de la bona intenció del respectable senyor que 's firma «Un viejo maestro», la próxima senmana (sens renunciar á las correspondencias) en un articlet dirigit á dit senyor, sentaré 'l meu programa, senzill y franch, sobre la regeneració municipal ó *secretaril*.

MORRAL.

**

Vilanova y Geltrú, 5 de febrero de 1899.

Es, del mon, la gran fatlera, que 'l dur dol, fa reaccionari, y al fi d' eix sigle es desvari: ¡Visca 'l tango y petenera!....

Aixís ho fan, en un poble que jo sé y molt be coneix, y en el que 's fá, fins rebrech de la ignocencia més noble.

Es el tal, hermosa vila que molt té de..... lliberal: (veus aquí 'l punt principal de son descaro y barrila.)

Els satélits complacents que 'n Carnestoltas hi eonta, pensan donarnos ben prompte, racions d' ápats molt cohents.....

Y veurém, enguany, gran cosas; s' aumentarán las bullangas puig vindrán duas xarangas de regiment, molt vistosas.....

Lo discurs de 'n Carnestoltas que cada any sol ser verdós, será també..... fastigós, com cosa de poca soltas.

Enaldirá 'l negre vici, fent, de la virtut, mil mofas; y esbotará tals garrofas fillas sols de son desfici.

Que á la ignocent jovenalla animarán á fé 'l boig; puig pel banyeta, es gran goig ser volgut per la quitxalla.

Poch temps fá, se m' explicava que, aquest any, per fer més tropa, s' apurarà be la copa del plaher, sense cap trava.

¿Habém tingut gran concurs pera fé 'l cartell programa, y podrá faltar la trama pera teixir fills perjurs?

No; en luxosa cabalgata s' invertirá un diner; y tindrém gran festival hont no hi faltarà una rata.....

Y sortiran los comparsas fent saltirons pels carrers, y veurán, los forasters, las nostras mil y una..... farsas.

Al frenétich desespero, correrá 'l foll Vidalot vessant fanch ó negre llot; trevallant per en Botero.

Y en els salons dels cassinos, s' hi farán balls de miztó, constituhintse ab roijó la grogó dels amohinos..... no faltarán serpentinas, ni atmetllas pels xucladors, ni gran batalla de stors per tirar..... cols á las ninas.

Y 's veurán fins mascaradas. parodiant lo bo y sagrat. que 'l dimoni, molt inflat, ja ho ha fet altres anyadas.

Finit tot, vindrá l' enterro, y en bell dimecres de cendra. olvidarán lo més tendre, per donar incens al burro.

Aquí té, aymat Titas, prova de lo qu' es, l' esbojarrat y molt tonto y desoccat Carnaval de Vilanova.....

PEPET DE LAS POMAS.

GEROGLIFICH NUMÉRICH

1	—Consonant.
1 2 3	—Nom d' home.
1 2 3 4 5	— " de dona.
2 4 5	—Par d' aucell.
5	—Vocal.

**

GEROGLIFICH COMPRIMIT

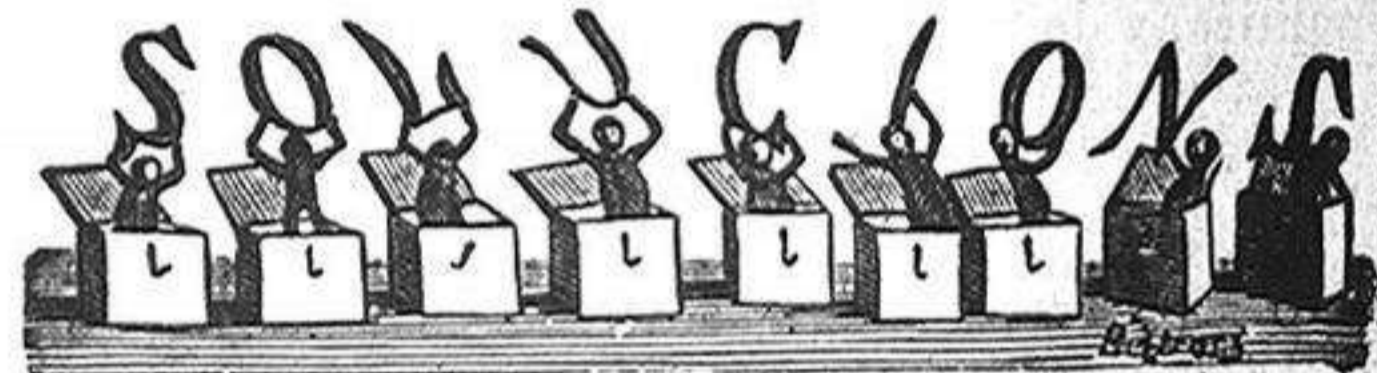
T E U
L A D A

**

GEROGLIFICH

1 2 3 4
I X V I D
A N O
V A

I. VIGATÁ.

Xarada: A-me-ri-ca-nas.

Geroglífich comprimit: Sobressalient.

Geroglífich: Deu, Patria, Rey.

Biblioteca de LO MESTRE TITAS

	Ptas.
<i>El hombre que se necesita</i> , per M. C. y S.	1
<i>Políticos.... en cuadrilla</i> , per Ortiz de Zarate.	0'50
<i>Llana y Manxiulas</i> , per lo Dr. Lluquet.	1
<i>Oleografía de Don Carlos</i> , á 16 tintas.	3'50
<i>Retrato de Don Jaume</i> , el cent.	7
<i>Salat, Picant y Cohent</i> , per Joan Martí Trenchs	1

Se serveixen desde nostra administració remetent l' import, més 0'30 de peseta per certificat y franqueta.

ALS PAGESOS Y COMERCIANTS DE VI

'Ls recomaném, pe'ls resultats que nosaltres n'hem tocat, el Clarificant POWER, el més eficaç de tots los coneguts, preparat sens cap procediment químic, pera vins blancs, negres y aiguardents.

Aquest clarificant deu usarse pera tota classe de vins, nous ó vells ans de oferirlos á la venda, poguent emplearse ademés en tota época del any. No sols no descolora 'ls negres sino que fa ressaltar més son propi color roig tan sollicitat en tots los mercats consumidors, deixantlos á la vegada de paladar més fi, ab quals ventatjes s' obté fácilmente dels compradors major preu del que pagarian pe' l mateix vi ans de clarificat.

Per la seva baratura y fácil aplicació ja 's recomana.

Dirigirse pera més detalls, á
J. M. Roma, Fontanella, 5, Barcelona.

Establiment Tipogràfic, Casanova, 13; Barcelona.